

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kelemen Tamás ügyvéd ... által képviselt ... felperesnek, Tóthné dr. Uhljár Ildikó ügyvéd ... által képviselt ... alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 9. napján kelt 35.G.43.021/2014/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság 2015. január 9. napján kelt 35.G.43.021/2014/13. számú ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 1.500.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Az elsődleges kereseti kérelmet vizsgálva kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy felperes nem természetes, hanem jogi személy, így az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 2. számú mellékletének III.5. pontja alá eső fogyasztási kölcsönszerződést sem köthetett, ezért a szerződés érvénytelenségének a megállapítására a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b), c), d) és e) pontjai alapján nem kerülhetett sor. Vizsgálva az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó általános szerződési feltételeket megállapította, hogy mind a folyószámla-hitelszerződés I.5. pontjának első bekezdése, mind a deviza-hitelszerződés II.5. pontjának első bekezdése, mind a kölcsönszerződés III.5. pontjának első bekezdése tartalmazta azokat a feltételeket és körülményeket, amelyek esetére az alperes a felperes számára kedvezőtlenül módosíthatta a kamatot, a díjat és az egyéb szerződési feltételt, így a Hpt. 210. § (3) bekezdésébe ütközésre sem volt következtetés levonható.

A másodlagos kereseti kérelem körében nem volt kétséges, hogy a támadott szerződési rendelkezések általános szerződési feltételnek minősülnek - ezért azok egyedi megtárgyaltsága nem képezte vizsgálat tárgyát - és arra figyelemmel, hogy a felperes nem minősül fogyasztónak, érvényesített joga nem az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209/A. §-a, hanem a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján volt előterjeszthető, utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a fogyasztói jelleg hiányában érdemi döntése meghozatala során nem alkalmazhatta a 2/2012. PK véleményben, a 83/2010. (III. 25.) Korm. rendeletben és a 2009. évi CLXII. törvényben foglaltakat.

A Ptk. 209/B. § (1), (2) és (3) bekezdése alapján elbírálva a másodlagos kereseti kérelmet, a rendelkezésre álló okiratok figyelembevételével megállapította, hogy a támadott általános szerződési feltételek, tehát a folyószámla-hitelszerződés I.5. pontjának első bekezdése, a deviza-hitelszerződés II.5. pontjának első bekezdése, a kölcsönszerződés III.5. pontjának első bekezdése a szerződésből eredő jogosultságokat és kötelezettségeket egyoldalúan és a felperes hátrányára, de nem indokolatlanul, valamint a jóhiszeműség követelményének megsértése nélkül állapítja meg, tekintve, hogy ezen feltételek a Hpt. 210. § (3) bekezdésében foglaltaknak mindenben megfeleltek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt alap annak megállapítására, hogy a vitatott rendelkezések a szerződésekre irányadó lényeges rendelkezésektől jelentősen eltérnek - az akkori, 2003. évi szerződési gyakorlatnak megfeleltek - nem voltak a rendelkezések összeegyeztethetetlenek a szerződés tárgyával és rendeltetésével, továbbá a Ptk. 209/B. § (6) bekezdése alapján sem minősülhettek tisztességtelennek, mert a jogszabályi előírásoknak - Hpt. 210. § (3) bekezdése - teljes mértékben megfeleltek.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy a tárgyalás berekesztését megelőzően megtartott 2015. január 9-i tárgyaláson felperes képviselőjében megjelent dr. ... ügyvéd tett a kereseti kérelem vonatkozásában nyilatkozatot, továbbá bejelentette, hogy tudomása szerint a felperes felszámolás alatt áll. Az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvben azt rögzítette, hogy az aznap lekért cégkivonat szerint felperes nem áll felszámolás alatt. A fellebbezéshez csatolt cégkivonatból azonban megállapítható, hogy felperes a tárgyalást megelőzően, 2015. január 5. napjától kezdődően felszámolás hatálya alá került, kijelölt felszámolója a ... Kft., ... a felszámolóbiztos. A felszámolás kezdő időpontjával megszűnt a társaság tagjainak, így az ügyvezető Fekete Ildikó tulajdonosnak is az a joga, hogy a társaság vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot tegyen, a kérdéses időponttól a társaság képviselőjére kizárólag a felszámoló lett volna jogosult. Figyelemmel arra, hogy a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az elsőfokú bíróság előtt folyt perben a jogi képviselő kötelező volt, ugyanakkor dr. ... már nem rendelkezett képviselői jogosultsággal, a perben tett nyilatkozata hatálytalan, továbbá sem tárgyalás megtartására, sem ítélet meghozatalára nem kerülhetett volna sor. Mindez az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak a sérelmét eredményezte, melyre tekintettel az ítélet hatályon kívül helyezése az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása indokolt.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet - indokai alapján történő - helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a ... Törvényszék számú végzése - összhangban az 1991. évi XLIX. törvény 27. § (1) bekezdésében foglaltakkal - egyértelműen azt tartalmazza, hogy a felszámolás kezdő időpontja a végzés Cégközlönyben való közzétételének a napja. A ... Megyei Bíróság számú végzése naptári nap szerint is megállapítja, hogy felperes felszámolási eljárása megindítása közzétételének az időpontja 2015. január 9. napja. Az elsőfokú bíróság a tárgyalás berekesztését megelőzően megtartott tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben helyesen rögzítette, hogy aznap a felperes még nem állt felszámolás alatt, azt a cégkivonat nem tartalmazta. Mindezt a fellebbezésében felperes helytelenül hivatkozott arra, hogy a felszámolás kezdő időpontja 2015. január 5. napja. A 2015. január 9-i tárgyalás megtartásának, lefolytatásának nem volt jogi akadálya, mert a tárgyalás megkezdésének időpontjában a közhiteles nyilvántartásból a felszámolási eljárás ténye nem volt megállapítható, a felszámolás ugyan ezen a napon, de a felszámolási hirdetmény közzétételét követően indult.

Alperes álláspontja szerint a fellebbezés elutasításának azért is helye van, mert a felszámoló a szerződés érvénytelenségének a bizonyítására semmilyen nyilatkozatot, érdemi előadást nem tett, holott a jogi képviselővel eljáró felperes a fogyasztói szerződésekre vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással támadta meg a perbeli szerződéseket, annak ellenére, hogy

nyilvánvalóan jogi személy gazdasági társaságként nem minősülhet fogyasztónak. Ezen túlmenően a kifogásolt szerződési pontokban foglalt jogával, az egyoldalú kamatemelés lehetőségével az alperes nem élt, tehát a megtámadott rendelkezések miatt felperest hátrány nem érthette. Alperes felperes részére a perbeli hitel- és kölcsönszerződések alapján kifizetést teljesített, azzal felperes nem vitatható módon tartozik, így nem érthető, hogy a felszámolónak milyen érdeke fűződik az érvénytelenség megállapításához. A felszámoló a folyamatban lévő perre tekintettel az alperes részére 2015. március 12. napján kiállított hitelezői igény visszaigazolását 2015. október 20. napján módosította és vitatott kategóriába sorolta át a követelést, mely jelentősen korlátozza alperest a jogai gyakorlásában.

A 2016. szeptember 20-ára kitűzött jogorvoslati tárgyalást megelőző napon, 2016. szeptember 19-én felperes jogi képviselője váratlan megbetegedésére hivatkozással a tárgyalás elhalasztását kérte, melyet a Fővárosi Ítéltábla, tekintettel arra, hogy az nem felelt meg a Pp. 151. § (1) bekezdésében foglaltaknak, nem vehetett figyelembe. A tárgyalás elhalasztása iránti kérelem azért is indokolatlan, mert a másodfokú tárgyalás megtartásának nem akadály a jogi képviselő távolmaradása, az alperes fellebbezési ellenkérelme felperes jogi képviselője részére már 2016. április 11. napján kézbesítésre került, így a tárgyalásig esetleges további nyilatkozatai megtételére elegendő idő állt a rendelkezésére.

Felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a határozatát az eljárásjogi szabályok lényeges megsértése nélkül hozta meg, az ítélet Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívüli helyezésére irányuló fellebbezés az alábbiakra figyelemmel nem vezethetett eredményre.

Felperes a fellebbezésében a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontjának, a törvényszék előtti kötelező jogi képviselőre vonatkozó szabálynak a megsértését állította, azon az alapon, hogy a 2015. január 5. napjától kezdődően felszámolás alatt álló felperes jogi képviselője dr. ... ügyvéden keresztül nem valósult meg a 2015. január 9-i tárgyaláson, mert ezen időpontban nyilatkozattételre már kizárólag a felszámoló - illetőleg az általa meghatalmazott jogi képviselő - lett volna jogosult, dr. ... ügyvéd nyilatkozata hatálytalan, mindezért sem a tárgyalás megtartására, sem érdemi határozat meghozatalára nem kerülhetett volna sor.

A fellebbezés Pp. 253. § (3) bekezdésében meghatározott korlátaira tekintettel a Fővárosi Ítéltáblának a jogorvoslati eljárásban abban kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság fellebbezésben kifogásolt eljárása során történt-e az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésére alapot adó lényeges eljárásjogi szabálysértés.

A Pp. 252. § (2) bekezdése alkalmazása körében irányadó 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontja értelmében a hatályon kívül helyezés általában akkor indokolt, ha a másodfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést tár fel és annak kiküszöbölési lehetőségével összefüggő összes körülmény mérlegelésének eredményként arra a következtetésre jut, hogy az eljárási szabálysértés jellegének és súlyának, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatásának, továbbá a másodfokú eljárásban való orvoslás lehetőségének a figyelembevételével elengedhetetlen az elsőfokú eljárás megismétlése.

Az 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.) 34. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban áll felperes azon fellebbezési előadása, hogy a felszámolás kezdő időpontjában megszűnnek a tulajdonosnak a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai és a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyónával kapcsolatos jognyilatkozatot

csak a felszámoló tehet, ugyanakkor alaptalanul jelölte meg a felszámolás kezdő időpontjaként 2015. január 5. napját, az ugyanis - ezen dátumtól eltérően - az alperes fellebbezési ellenkérelméhez csatolt iratokból kitűnően a Csődtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározottak szerinti, a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének 2015. január 9-i napjával esik egybe.

A Fővárosi Ítéltábla vagyoni jogi perekben kialakult egységes bírói gyakorlata szerint a felszámolás kezdő időpontjában a felszámolás alá került társaság korábbi jogi képviselete megszűnik, mert a Csődtv. 34. § (2) bekezdése szerint ezen időponttól a gazdálkodó szervezet vagyónával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet, ebből következően a 2015. január 9-i tárgyaláson dr. ... ügyvéd a felperes nevében hatályos jognyilatkozatot valóban nem tehetett, álképviseleti eljárását nem érinti az, hogy az elsőfokú bíróság által aznap lekért és iratokhoz 13/I. sorszám alatt csatolt cégkivonat felperes felszámolás alá kerülését nem tartalmazta.

A Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.153/2015/2. számú végzésével - figyelemmel a korábban már hivatkozott 1/2014. (VI. 30.) PK véleményben foglaltakra - megkísérelte a fenti eljárási szabálysértés kiküszöbölését azzal, hogy felhívta a felszámolót, közölje, jóváhagyja-e felperes korábbi jogi képviselője, dr. ... ügyvéd 2015. január 9-i tárgyaláson történt képviseleti eljárását, melynek során a pontosított kereset fenntartására vonatkozó nyilatkozatot tett.

Abból, hogy a felhívásra a felszámoló nemleges választ adva akként nyilatkozott, hogy dr. ... ügyvéd 2015. január 9-i tárgyaláson történt képviseleti eljárását nem hagyja jóvá, a Fővárosi Ítéltábla arra vont le következtetést, hogy az elsőfokú eljárás során a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, a másodfokú eljárásban kiküszöbölést nem nyert eljárási szabálysértés valósult meg, mely azonban az alábbi okokra figyelemmel nem tette indokolttá a határozat hatályon kívül helyezését, az eljárás megismétlésének az elrendelését.

A 2015. január 9-i tárgyalásra dr. ... ügyvéd idézése a felszámolás kezdő időpontját megelőzően szabályszerűen megtörtént, így a tárgyalás megtartása akadályba nem ütközött.

A tárgyaláson a fent nevezett ügyvéd az ügy érdemére vonatkozóan csak egyetlen, a korábban pontosított kereset fenntartására vonatkozó jognyilatkozatot tett, mely pontosított kereset a Pp. 213. § (1) bekezdése értelmében akkor is kötötte volna az elsőfokú bíróságot, ha felperes jogi képviselője a tárgyalásról távol marad vagy megjelenik ugyan, de a fenntartásra külön nem nyilatkozik. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint amennyiben a felszámolás hatálya alá került felperesnek esetleg keresetmódosítás vagy attól elállás állt volna a szándékában, melyben az álképviseleti eljárás akadályozta volna, az a 10.Gf.40.153/2015/2. számú végzésre adott felszámolói válasziratból vagy a fellebbezésből ki kellett volna, hogy tűnjön, azonban egyik jognyilatkozat sem tartalmazott erre vonatkozó adatot, illetve a keresettől elállási szándék ellen ható körülmény a fellebbezés benyújtása. Mindezt a Fővárosi Ítéltábla arra vont le következtetést, hogy a jogvita érdemi eldöntésére kiható súlyú lényeges eljárásjogi szabálysértés nem történt, felperes perbeli jogai nem sérültek, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem alaptalan.

Figyelemmel arra, hogy a fellebbezés az eljárásjogi szabálysértésre hivatkozáson túlmenően a határozat érdemét nem tette vitássá, a Fővárosi Ítéltábla további vizsgálat nélkül az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alkalmazásával mérlegeléssel 50.000 forint + áfa jogi képviseleti munkadíjban határozott meg, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint jogorvoslati illeték külön felhívásra Magyar Állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2016. szeptember 20.

. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k. előadó bíró

Dr. Jaczkó Beáta s.k. bíró

A kiadmány hitelül: